

УДК 636.4:612.011.1

ВПЛИВ КОМПЛЕКСНОГО ЛІПОСОМАЛЬНОГО ПРЕПАРАТУ НА СТАН НЕСПЕЦИФІЧНОЇ РЕЗИСТЕНТНОСТІ ОРГАНІЗМУ ТЕЛЯТ РАНЬОГО ВІКУ

М. І. Рацький, к. вет. н., докторант
mratskiy@ukr.net

Інститут біології тварин НААН, м. Львів

Дослідження проводили у ТОВ «Молочні ріки» Бродівського району Львівської області на трьох групах корів чорно-рябої молочної породи останнього місяця тільності, розділених за принципом аналогів по п'ять тварин у кожній. Коровам контрольної групи за 20 та 10 діб до передбачуваного отелення внутрішньом'язово вводили ізотонічний розчин натрію хлориду, тваринам I і II дослідних груп — вітаміни А, D₃, Е, лецитин, L-метіонін, L-аргінін, натрію селеніт у формі ліпосомальної емульсії дозою 0,04 мл/кг маси тіла. Телятам, отриманим від корів II дослідної групи, вітаміни А, D₃, Е, лецитин, L-метіонін, L-аргінін, натрію селеніт у формі ліпосомальної емульсії вводили у 3-добовому віці внутрішньом'язово у вказаній дозі. Телятам, отриманим від корів I дослідної групи, відповідно, вводили ізотонічний розчин натрію хлориду. Матеріалом для досліджень слугувала кров телят у 3-, 7-, 14- та 21-добовому віці.

Парентеральне введення коровам за місяць до отелення досліджуваного препарату суттєво впливало на формування клітинних та гуморальних факторів неспецифічної резистентності організму отриманих від них телят: у телят обох дослідних груп у всі періоди досліджень фагоцитарна активність нейтрофілів крові була вищою, ніж у контролі. Проте різниці виявились вірогідними у крові телят II дослідної групи ($P < 0,05$). У крові телят II дослідної групи, яким у 3-добовому віці вводили препарат, фагоцитарний індекс був вищим на 14-ту добу життя ($P < 0,05$), ніж у контрольних тварин. При цьому фагоцитарне число, яке характеризує кількість фагоцитованих мікробних клітин на 100 підрахованих лейкоцитів, у телят II дослідної групи було більшим порівняно з контролем протягом усього періоду досліджень ($P < 0,05$; $P < 0,001$), а в телят другої групи — лише на 14-ту добу життя. Результати отриманих досліджень свідчать про активаційний вплив досліджуваного препарату на процеси фагоцитозу телят, що можна пояснити не тільки антиоксидантною дією складників препарату на оксидоредуктазний потенціал нейтрофільних гранулоцитів крові, але і їх прямою дією на імунну активність, що узгоджується з результатами досліджень інших авторів.

Дослідження гуморальної ланки природної резистентності показало, що у телят II дослідної групи бактерицидна активність сироватки крові була вищою у всі періоди досліджень ($P < 0,05$ – $0,001$), а лізоцимна — на 7-у та 21-у добу життя ($P < 0,01$; $P < 0,05$) стосовно контролю. У сироватці крові телят I дослідної групи бактерицидна активність була вищою порівняно з тваринами контрольної групи лише на 14-ту добу життя ($P < 0,05$).

Отже, парентеральне введення досліджуваного препарату коровам дослідних груп за місяць до отелення і телятам від II дослідної групи у 3-денному віці впливало на вміст циркулюючих імунних комплексів (ЦІК) в організмі телят. У всі періоди досліджень у телят обох дослідних груп вміст ЦІК у сироватці крові був нижчим, ніж у контролі, у крові телят II дослідної групи різниця виявилась вірогідною лише на 14-у добу життя ($P < 0,05$).

Загалом проведені дослідження показали, що введення коровам в останній місяць вітамінів А, D₃, Е, лізину, метіоніну, аргініну та натрію селеніту у складі ліпосомальної емульсії проявляє стимулювальний вплив на активність клітинної і гуморальної ланки природної резистентності народжених від них телят. При цьому введення телятам у 3-добовому віці досліджуваного препарату проявляє більш виражений вплив на досліджувані показники неспецифічної резистентності.